

Radon saneras med god ventilation

Radon är en osynlig och luktfri gas som förekommer överallt - i marken, luften och vattnet. Långvarig kontakt med höga radonvärden kan skada dina luftrör och lungor. I bostäder kommer radonstrålning främst från marken runt huset och i byggnadsmaterialet.

På uppdrag av Folkhälsomyndigheten mäter Gavlegårdarna ca 500-700 lägenheter varje år för att upptäcka höga värden.

Thomas Alsmyr är driftingenjör och arbetar med att mäta och sanera radon i Gavlegårdarnas lägenheter. Han har bra koll på vilka områden som är mer drabbade än andra och vilka åtgärder som behövs för att få ner höga värden.

Hur går en radonmätning till?

– Vi använder oss av Strålsäkerhetsmyndighetens metod för att mäta radon. Vi skickar ut två små mätidosor som ska placeras ut i bostaden. Efter ca tre månader skickar du tillbaka dem till oss och vi kan påbörja en analys av resultatet. Inom ett par veckor får du sedan ett svarsresultat hemskickat till dig.

Har man inte genomfört några ändringar i byggnaden ska en ny mätning göras efter 10 år.

"Ofta räcker det med att öppna friskluftsventilerna"

Vad händer om min bostad har för höga värden?

– Det vanligaste är att radon kommer från marken under och runt bostaden. Då installerar vi en fläkt eller brunn som ventilerar marken och i princip suger bort radonet innan det kommer in i huset.

Radon finns även i byggnadsmaterial men ofta i ofarliga doser. Ofta räcker det med att justera ventilationen eller öppna friskluftsventilerna. I byggnader där det förekommer så kallad blåbetong kan det ibland behöva installeras ett från- och tilluftsaggregat för att få ned värdena.

Hur vet jag om min bostad har höga radonvärden?

– Hela Gavlegårdarnas bestånd är sedan tidigare mätt och vi arbetar aktivt med att sanera där det behövs. Samtidigt fortsätter vi att mäta i områden där vi behöver uppdatera informationen, till exempel vid större om- och nybyggnation.

Det bästa sättet att ta reda på vad du har för värden i ditt område är att gå in på kommunens hemsida gavle.se och söka på "radonkartan". Där kan du leta dig vidare till din adress. Även Strålsäkerhetsmyndigheten har lättläst information på stralsakerhetsmyndigheten.se. ■

Thomas Alsmyr, driftingenjör på Gavlegårdarna inspekterar en radonfläkt.

INFORMATION RADON

Radon är en osynlig och luktfri gas som bildas när det radioaktiva grundämnet radium sönderfaller. När gasen i sin tur sönderfaller bildas så kallade radondöttrar, som är radioaktiva metallatomer. Radondöttrarna fastnar på damm som vi andas in och kommer på så sätt ner i luftrör och lungor. I jämförelse med rökning och solens strålning är dock radonstrålning ingen stor riskkälla.

Radon finns överallt – i marken, luften och vattnet. **Radon i bostäder kan komma från tre olika källor** – marken under och runt om huset, byggnadsmaterialet eller vattnet som används i hushållet. **Marken** är den vanligaste radonkällan (Kontakta Gävle kommun om du vill veta

mer om radon i marken där du bor.) Alla **byggnadsmaterial** som är baserade på sten (till exempel betong, tegel, lättbetong) innehåller radium som avger radon.

Under främst 1960-1970-talen användes så kallad blåbetong med höga värden av radon. I dag tillverkas inte byggnadsmaterial med så hög radiumhalt att det utgör någon nämnvärd radonrisk.

Radonhalten mäts i Becquerel per kubikmeter inomhusluft (Bq/m³). De gräns- och riktvärden som finns för radon och andra naturligt förekommande ädelgaser har fastställts i samråd mellan olika berörda myndigheter. **Riktvärdet för radon i inomhusluften är 200 Bq/m³.**

Besök Minoritetsveckan

Under vecka 40 arrangeras minoritetsveckan 2019. Då uppmärksammas de fem nationella minoriteterna (samer, sverigefinnar, tornedalingar, romer och judar) i Gävle. Innehållet blandas med traditionella och nyskapande aktiviteter såsom författarbesök med Nina Wähä, filmvisning om Rosa Taikon, föreläsning om samer i Gävleborg, utställningar och dans. ■

Veckan arrangeras av Gävle kommun, läs mer på: gavle.se/gavlekalendern/

Prata trygghetsboende med oss på 60plusmässan

Som vanligt är vi på plats på 60plusmässan på Gavlerinken 24-25 september. Kom gärna förbi vår monter och prata trygghetsboende med oss. Läs mer om mässan på www.60plusmassan.se.

FAKTARUTA TRYGGHETSBOENDE

Du som fyllt 65 år kan söka en bostad i något av våra trygghetsboenden. Som hyresgäst har du din egen lägenhet som är utrustad med extra hög tillgänglighetsanpassning. I boendet finns gemensamhetslokaler där du tillsammans med dina grannar kan umgås och arrangera aktiviteter. Det finns även en

anställd trivselsvård som hjälper till med att samordna och arrangera aktiviteter. Med ett trygghetsboende får du med andra ord din egen lägenhet – plus ett antal mer-värden. ■

Extra öppet vid månadsskiften

Eftersom lägenhetsbyten i regel sker under månadsskiften har vi längre öppettider den sista och första vardagen i varje månad. Måndag 30 september och tisdag 1 oktober har Kundcentrum öppet 07.00–18.00. Välkommen!

Massor av lek och ungdomsaktiviteter i sommar

Under sommarlovet har Gavlegårdarna stöttat en rad olika aktiviteter för barn och ungdomar runt om i Gävle.

I Andersberg har projektet Unga vuxna drivits av fritidsgården Helges. Flera kvällar i veckan har de arrangerat grillkvällar och umgåtts ute i stadsdelen. Fritidsgården Brynjan på Brynäs och Unga Örnar i Valbo och Forsbacka har arrangerat Parklek. I Sättra har Paletten haft öppet hela sommaren. Dagskollot Gavlis Summer Camp med Gefle IF drog som vanligt massor av barn som hängde med på utflykter, lek och annat skoj. Även Brynäs IF:s fotbollsskola var välbesökt.

Vi vill också passa på att tacka alla hyresgäster som åkte med oss på vårt lastbilsflak under Prideparaden 17 augusti - vilken fest det blev! ■

HÅLL ÄVEN UTKIK I HÖST!

Under höstlovet har **Gefle IF friidrott** prova-på- och friidrottslek i Gavlehovs-hallen för åldrarna 7 – 12.

Håll koll på gavlegardarna.se eller på vår facebookside.

Gavlis Summer Camp

Grillkväll i Andersberg

Gävle Prideparad

Tänker du på miljön när du tvättar bilen?

Av miljökäl är det inte tillåtet att tvätta bilen i eller utanför ditt garage eller din parkeringsplats. Åk istället till en bensinmack med gör-det-självhall eller annan tvättanläggning för fordon. Där tas det smutsiga vattnet tillvara och renas på ett miljövänligt sätt.

Det är heller inte tillåtet att byta olja eller hantera andra brand- och miljöfarliga vätskor i ditt garage. Kom ihåg att inte använda det som ett förråd - förutom bilen får endast fyra extra bildäck förvaras där. ■

Hårdare regler mot otillåten andrahandsuthyrning

Riksdagen har beslutat att skärpa lagstiftningen för svarthandel med hyreskontrakt. Svarthandel och otillåten andrahandsuthyrning drabbar lätt personer som redan är i en svår situation. Lagändringen kommer bidra till att fler förstahandskontrakt förmedlas till personer som söker lägenhet den lagliga vägen.

De nya reglerna i korthet:

- Den som har köpt ett hyreskontrakt, eller har försökt att sälja ett, ska kunna förlora sin hyresrätt med omedelbar verkan utan att först ha fått tillfälle att rätta sig. Dessutom skärps straffen för försäljning av hyreskontrakt – och även köp av kontrakt kriminaliseras.
- Ändringarna innebär att reglerna kring andrahandsuthyrning skärps. En förstahandshyresgäst får inte ut en andrahandshyra som är högre än den egna hyran med ett eventuellt tillägg för möbler på 15 %. Tillägg för andra nyttigheter som ingår i upplåtelsen får inte överstiga hyresvärdens kostnader för dem, t.ex. bredband. Den som tar ut en högre hyra än sin egen förstahandshyra kan förlora sitt hyreskontrakt.
- En hyresgäst som hyr ut sin lägenhet utan tillstånd kan bli av med sitt hyreskontrakt.

Den nya lagen träder i kraft 1 oktober 2019. ■

Nya funktioner och tjänster på gavlegardarna.se

Om du loggar in på Mina sidor på gavlegardarna.se kan du nu se meddelanden som rör ditt boende. Där publicerar vi information som rör din adress, t.ex. driftsinformation och liknande, men även information som berör alla våra hyresgäster. Samma meddelanden visas i trapphus där det finns digitala trapphustavlor.

Vi har även lanserat en ny tjänst för felanmälan. Där kan du bland annat peka ut på en ritning var felet är och dessutom bifoga bilder.

Är du en person som lätt glömmar bort vad du har för olika lösenord? Nu har vi förenklat det genom inloggning med BankID på Mina sidor. Smidigt! ■